

MOHA KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

2018. JANUÁR HÓ

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	4
Bevezető	5
1. Jövőkép	6
1.1. A község jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan	6
1.2. A település fejlesztési elveinek rögzítése	11
2. Célok	12
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megfogalmazása	13
A település alapvető célja	13
A horizontális fejlesztési célok megfogalmazása	13
A település stratégiai fejlesztését szolgáló célok meghatározása	15
2.2. Részcélok és beavatkozások területi egységeinek meghatározása	16
3. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz	22
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	22
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület felhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra	24
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökség érték alapú, fenntartható fejlesztésére	25
4. Ha stratégia nem készül, a megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése	26
4.1. A koncepció megvalósulását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	26
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követése, a felülvizsgálat rendjére	27

Településfejlesztési koncepció: a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum.

[1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről – 2. § 27.]

A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

[1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről – 9/A. § (1)]

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Moha község rendelkezik településfejlesztési koncepcióval, amely 2003-ban készült el. A hatályos koncepció megfogalmazta a község jövőjét, mely szerint a település célja a falusias arculat megtartása, kisebb helyi foglalkoztatás biztosító gazdasági területek fejlesztése. A dokumentum Székesfehérvárral szomszédos helyzetét alapul véve, alvótelepülésként definiálja a községet. A koncepció elkészítését követően 15 év telt el, így a megfogalmazott jövőkép és célok felülvizsgálata, a mai igényeknek megfelelő kiegészítése, módosítása indokolt. A jelen véleményezési anyagban megfogalmazott településfejlesztési koncepció (továbbiakban: Koncepció) figyelembe veszi a jelenleg ismert irányzatokat, trendeket, reagál a környezet és a klíma változásaira, a gazdasági légkör jelenségeire, a társadalmi folyamatokra.

Mindezek fényében a község 2035-re az alábbi jövőképet fogalmazza meg:

MOHA KÖZSÉG

**A NAGYVÁROS KÖZELSÉGÉBEN FEKVŐ, CSENDES,
FALUSIAS HANGULATOT ÁRASZTÓ KISTELEPÜLÉS.**

A megfogalmazott jövőkép elérése tekinthető a település átfogó céljának.

A megfogalmazott jövőkép alapján Moha község számol adottságaival (földrajzi és gazdasági helyzet, kulturális örökség, turisztikai potenciál), ezeket a lehető legjobban törekszik kihasználni. A Koncepcióban megfogalmazott célrendszert két horizontális cél hatja át, melyek az élıhetőség és a fenntarthatóság. Ezek szellemében kell, hogy minden fejlesztés végbe menjen.

Az **élıhető** település vonzó a betelepülő lakosság számára, az élıhetőség azonban nemcsak az esztétikus, rendezett, jó minőségű lakóterületeket jelenti, hanem megnyilvánul az emberi hozzáállásban, szemléletben, törekvésben, amely a felmerülő helyzetekből a legjobbat akarja kihozni.

A **fenntarthatóság** pedig egyszerre jelenti a lehetőségek kihasználását a jelenben és védelmét az utókor számára. Leghangsúlyosabban ez a táji környezet felhasználásakor nyilvánul meg, a tájpotenciál megőrzése és kihasználása egyaránt szükséges annak érdekében, hogy a jelen és a jövő generációi a kívánt színvonalú életvitelt folytathassák. Mindennek előfeltétele a megfelelő szemlélet kialakulása.

A Koncepcióban megfogalmazott stratégiai és tematikus célok, illetve tematikus részcélok e két elv szellemében kerültek kijelölésre, és alapvetően négy területet ölelnek fel, melyek a gazdasági helyzet stabilitásának megőrzése, a meglévő kedvező társadalmi folyamatok továbbvitele, rendezett épített környezetet eredményező lépések megtétele, valamint a tájpotenciál megtartása, megőrzése. Az egyes tematikus részcélok a Megalapozó vizsgálatban lehatárolt településrészek szerint kerültek helyhez kötésre, így feltárul a tervezett fejlesztések térbeli rendje is.

BEVEZETŐ

Moha Község Településfejlesztési Konceptiójának (továbbiakban: Konceptió) kidolgozása Moha község Önkormányzata Képviselő Testületének 65/2016. (VII. 6.) határozata alapján indult el. A község hatályos településfejlesztési koncepciója 2003-ban készült el, integrált településfejlesztési stratégia nem készült. A dokumentumban megfogalmazott prioritások, fejlesztési célok többsége ma is helytálló, a részleteket tekintve azonban aktualizálásra szorulnak.

Jelen feladat a jogszabályi környezetnek megfelelő, a nemzeti fejlesztési dokumentumok és ágazati stratégiák célkitűzéseivel összhangot mutató Konceptió kidolgozása volt.

A Konceptió kidolgozásának állomásai:

- A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: az Eljr.) eljárásrendjének megfelelően a munka az Eljr. 30.§ (1) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatók kiküldésével indult.
- A Konceptió igazodási pontjai rögzítésére az Eljr. 9. mellékletében szereplő, továbbá a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás részletes szabályairól szóló 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendelet 1. mellékletében szereplő államigazgatási szervektől, továbbá a közműszolgáltatóktól, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatóktól a rendelkezésükre álló adatokat beszereztük.
- A kapott adatokat, valamint a település által rendelkezésünkre bocsátott, állami alapadatokat tartalmazó, legfrissebb alaptérképet térinformatikai elemzésnek vetettük alá.
- A Konceptió Véleményezési anyagának kidolgozását megelőzően az Eljr. tartalmi követelményei szerinti, részletes Megalapozó Vizsgálat készült el.
- A vizsgálatban feltárt adottságok alapján körvonalazódott a jövőkép, melynek elérését szolgáló célrendszer Célfa-ábrán került rögzítésre.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A KÖZSÉG JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

1.1.1. Társadalmi jövőkép

Demográfia

Moha község lakónépessége 2017. január elején – a KSH adatai szerint – 587 fő volt. A lakosságszám egy folyamatosan növekvő tendencia eredményeképpen alakult ki, így joggal feltételezhető ennek folytatódása. A növekedés meredeksége azonban a népszámlálások közötti időszakokban eltért. A KSH adatait továbbvezetve, átlagos lineáris lakosság-növekedést feltételezve, 2035 táján a község lakossága 820 fő környékén alakulna. A számítással kapott eredménytől a népességprognózis eltér, hiszen az utóbbi azt a számot kell, hogy visszatükrözze, amelyre a településrendezési terv készül. Esetünkben a számított értéket biztonsági tényezővel szorozzuk föl, ezáltal Moha község 2035. évre szóló népességprognózisában 900 fő szerepel, azaz a település erre a lakónépesség számra tervezi lakóterületeit, intézményeit, közműigényét. Az érték realitásának alapja a megyeszékhely közelsége. Napjaink meghatározó társadalmi folyamata a városokból való kiköltözés, az emberek nagyvárosi területek felől a nyugalmasabb, egészségesebb lakókörnyezet felé fordulnak, melyeknek Moha község teljes mértékben megfelel. A Község elsősorban arra számít, hogy a népesség növekedését a beköltöző többgyermekes családok, illetve fészekrakó párok fogják megalapozni. A hatályos tervek szerint a település jelentős növekedési lehetőségekkel rendelkezik, melyeknek alapját a nagy kiterjedésű, kijelölt lakóterületek adják.

A község jövőképét tekintve nemcsak a lakosság száma fontos kérdés, ugyanilyen fontos a település korfájának, öregedési mutatójának, természetes szaporodásának kérdése is. Jelen pillanatban a népesség növekedését elsősorban a vándorlás pozitív egyenlege biztosítja, míg a természetes szaporodás/fogyás egyenlege évről-évre ingadozó. 2035 tájára ez a helyzet – a családok jelenlétéből következően – annyiban változik, hogy a természetes szaporodás stabil pozitív értékű marad évről-évre, mely biztosítja azt, hogy a lakosságnak legyen utánpótlása, legyen jövő nemzedék, akik a település hosszú távú fennmaradását biztosíthatják.

Oktatás, képzés, szociális ellátás

A népesség növekedése a jövőben maga után vonja majd, hogy megjelenjen a helyi oktatás is Mohán, melynek első lépcsője a bölcsődei nevelés beindulása után egy vegyes csoportos óvoda elindulása. Az óvodai nevelésben fokozott figyelmet kap a gyermekek szociális irányú érzékenyítése. Az intézményben az akadálymentesség fokozott figyelmet kap, továbbá az óvodai nevelésben részesülhetnek a településen élő fogyatékkal élő gyermekek is.

Annak érdekében, hogy Moha község vonzó legyen a lakóhelyet keresők számára és az idősek számára is megfelelő hely legyen, szükséges a szociális ellátások fejlesztése, melyben elsősorban a gyermekek és idősek ellátása kap hangsúlyt. A település életének számos területén jól működő együttműködés jött létre, az együttműködések nyomán kialakult kapcsolati háló alkalmas egy települések közötti, szociális ellátásokon alapuló településközi együttműködés megteremtésére.

Egészségügyi ellátás

Jelen pillanatban Moha községben az egészségügyi ellátás az alapok szintjére szorítkozik, házi- és gyermekorvosi ellátás a településen csak igen korlátozottan érhető el, fogorvosi ellátás és gyógyszerár pedig csak a szomszédos településeken. A növekvő népesség a későbbiekben indokoltá teszi a házi-

és gyermekorvosi rendelési idő bővítését a településen, az ellátás fejlődéséhez pedig hozzá tartozik egy fiókgyógyszertár kialakítása is.

Kultúra, turizmus

Moha község fontos hagyománya a tikverőzés, mely az ország számos területéről vonz látogatókat minden évben. A szájhagyomány útján történő terjesztés mellett a jövőben hangsúlyt kap az esemény direkt hirdetése, emellett a program a busójáráshoz hasonlóan többnapossá válik, ezzel megalapozva a település ismertségét.

A község természeti kincsei is jelentősek, nem feltétlenül az országos hírnév, sokkal inkább a bennük rejlő lehetőségek miatt. A koncepció időtávjában megjelennek a természetvédelemmel kapcsolatos iskolán kívüli elfoglaltságot biztosító programlehetőségek (nyári táborok, erdei iskola, egyéb ismeretterjesztő programok), melyek Moha és a szomszédos települések természeti értékeire építenek (Natura2000 terület, védett láp stb.)

Rekreáció, sport

Alvótelepülésként kiemelten fontos az ingázó lakosság pihenési, feltöltődési szükségleteinek biztosítása lehetőleg településen belül. Ennek érdekében kialakításra kerül egy olyan zöldterület a településen belül, mely mozgási lehetőséget biztosít felnőttek és gyermekek számára egyaránt, kikapcsolódási lehetőséget nyújt, egyben lehetőséget ad szabadtéri programok, összejövetelek megszervezésére.

A manapság egyre népszerűbb kerékpáros turizmust, illetve a hivatásforgalmi kerékpározás feltételeit biztosító, a megyei területrendezési tervben is kijelölt térségi jelentőségű kerékpárút-hálózat Moha községet elkerüli, ezért a község a kezdeményezést saját kezébe veszi, és kerékpáros megközelítési lehetőséget alakít ki a szomszédos települések irányába. Szintén fontos mindezek mellett az egyéb közlekedési módok támogatása is (lovass túrák, gyalogos közlekedés), ezért a település külterületi útjain sétaútvonalak kerülnek kijelölésre, melyek mentén a növényzet fejlesztése is megtörténik annak érdekében, hogy a hétvégi séta, lovas túra kellemes, árnyas környezetben folyhasson.

Civil társadalom

A civil szervezeteknek különös szerepe van a betelepülők helyismeretének megalapozásában, a régebbi lakókkal való megismertetésben, a történelmi emlékezet fenntartásában és a lokálpatrióta magatartás kialakításában, erősítésében. Moha község ezért a továbbiakban is bíz a helyi civil közösségek fennmaradásában, aktív közreműködésében.

1.1.2. Gazdasági jövőkép

A gazdasági jövőkép ágazatonként kerül bemutatásra, noha átfedések vannak az egyes ágazatok leírásában.

Ipar

A településen az ipari tevékenység viszonylag korlátozott, elsősorban kisebb méretű üzemek, illetve a Mohai Ágnes ásványvíz üzeme adják a gerincét. A településen keresztülhalad a vasút, jelenleg azonban a települési megállóhely kihasználatlan, a kijelölt gazdasági területeken egyelőre nem települtek meg vállalkozások, noha a vasút közelsége és a mezőgazdasági adottságok együtt kiváló alapot adnak egy feldolgozóipari-logisztikai központ létrehozásához. Ennek előmozdítása érdekében a terület biztosításán túl a település a terület közművesítését megkezdi.

A fentiek mellett számít arra a település, hogy a meglévő helyi termékek mellett újak jönnek létre, ismertségük pedig országos szintűvé válik.

Mezőgazdaság

A község külterületeinek jelentős része mezőgazdasági terület. Annak érdekében, hogy a községben gazdálkodók versenyelőnyhöz jussanak, nagy arányú termény-diverzifikáció megy végbe, megjelennek olyan termények, melyek feldolgozása helyben lehetséges, így a település gazdasági területein létrejöhetnek az ezt elvégző üzemek. Beindul egyfajta rövid ellátású termelési lánc, melyhez kiváló kapcsolódási lehetőséget teremt a vasút, illetve a 81-es főút közelsége.

Építőipar

A lakosság növekedésének természetes velejárója, hogy a községben a lakás-szükséglet is megnő, melynek kielégítéséhez szükségszerű az építőipar fellendülése. Helyi építőipari vállalkozások jelennek meg, melyek a helyi lakásépítés fő kiszolgálóivá válnak. A lakosság körében már most is tapasztalható törekvés a megújuló energiaforrások kiaknázására, mely igény tovább terjed, amellett, hogy az újonnan épülő lakások korszerű energiaszolgáltatási mutatókkal bírnak majd, a meglévő lakásállomány korszerűsítése is elindul.

Kereskedelem, szolgáltatás

A kiskereskedelmi ellátás a jelenleg felmerülő igényeket képes kielégíteni. A lakosság számának növekedése egyebek mellett azonban a helyi kereskedelem fejlődése előtt is teret nyit. Új kereskedelmi egységek nyílnak meg, új szolgáltatások jelennek meg a településen, elsősorban a kiskereskedelem, illetve a mindennapi élethez kapcsolódó szolgáltatások piacán. Az alapfokú ellátáson túl Moha község elsősorban a szomszédos településekre, különösen Székesfehérvárra támaszkodik.

Turizmus, vendéglátás

Jelenleg a turizmus és a vendéglátás a község életében csak igen szűk időszámban jelentős. A téli időszakban sokfelől érkeznek a településre látogatók, a látogatások azonban nem nyilvánulnak meg a településen töltött vendégéjszakákban, mivel nincs a településen további kínálat, mely helyben maradásra biztatná az érkezőket. A koncepció időtávjában ez a helyzet megváltozik, több olyan, elsősorban a település természetvédelmi értékeihez kapcsolódó programlehetőség jelenik meg, mely elősegíti a vendégéjszakák növekedését, emellett megjelennek szálláshelyek a községben. A hajdan volt népfürdői hagyományok felélesztése megkezdődik, kis léptékű, elsősorban az exkluzivitásra építő pihenőközpont jelenik meg, mely a település gyógyvizére alapoz.

A településmarketing fejlesztésére és az ismertség növelésére a község helyi TDM-szervezet létrehozásában társul, melynek fő feladata, hogy az összefogó települések turisztikai és egyéb programkínálatát népszerűsítse, a programok szervezésében közreműködjön, illetve a települések turisztikai vonzástényezőinek fenntartásában részt vegyen.

Információ, kommunikáció

Mindannak érdekében, hogy a fentiekben felvázolt jövőkép valósággá legyen, részben a megvalósítani kívánt TDM szervezettel együttműködve új, változatos program- és kulturális kínálatot felvonultató tájékoztató-felület hoz létre a község. A megvalósítandó felület amellett, hogy lehetőséget ad a községgel való ismerkedésre turisztikai, illetve kulturális témakörökben, lehetőséget nyújt az érdeklődők és szállásadók, illetve programszervezők közti összeköttetés megteremtésére.

A község ismertségének növelése mellett fontos a lakosság és a betelepülni vágyók ügyintézésének megkönnyítése, gyorsítása, melynek egyik legfőbb eszköze az internetes kommunikáció bevezetése,

népszerűsítése. Ezzel párhuzamosan a lakosság internetelérése is várhatóan javul, emellett a számítógép és az internet kezelésével kapcsolatos képzések indulnak idősek számára, a fiatalok számára pedig elsősorban a megvalósítandó óvoda képzési programjába épül be az tudatos és biztonságos internethasználattal kapcsolatos ismeretanyag.

1.1.3. Környezeti jövőkép

Épített környezeti jövőkép

Moha község épített környezete jelen állapotában egy decens, a falu képére adó közösség képét mutatja. A későbbiekben ez a kép megmarad, kiegészül, hiszen új területek épülnek be, a meglévő területek egy részén a beépítés sűrűsödik. Ezekkel együtt a meglévő épületállomány állapota javul, felújítások mennek végbe, melyek környezetvédelmi, energiahatékonysági szempontokat is szem előtt tartanak. A környezetre és egészségre ártalmas építőanyagok lecserélésre kerülnek, alkalmazásuk a továbbiakban nem lesz jellemző.

A lakókörnyezet mellett a fejlesztési területek is fejlődnek, közműfejlesztésük megtörténik és megjelennek vállalkozások telephelyei.

A településképi rendeletben lefektetett elvek érvényre jutnak, az arculati szempontok előtérbe kerülnek.

Közlekedési infrastruktúra

A község közúti megközelítési lehetőségei jelenleg is megoldottak, az útburkolatok minősége azonban változó, helyenként igen leromlott. A Konceptió időtávjában a község lépéseket tesz a Közútkezelő fenntartásában lévő utak minőségének javítása érdekében, továbbá az önkormányzati kezelésben lévő úthálózat felújítására és karbantartására. A jó minőségű megközelítési lehetőség településen belül is fontos kérdés, ezért jó minőségű szórt burkolatú út kerül kialakításra a településközpont és a Szedreskert között.

A gépjármű közlekedés mellett a gyalogos és kerékpáros közlekedés, mint a mozgás-gazdag életvitel fontos terei egyre nagyobb szerepet kapnak a lakosság életében, így a község rákapcsolódik a térségi kerékpárút-hálózatra, melynek segítségével a szomszédos települések megközelíthetőek lesznek. A gyalogos közlekedés lakott területen kívül elsősorban a szabadidős programok terén kap szerepet, melynek elősegítésére a külterületen sétaút-hálózat kerül kijelölésre.

Közmű infrastruktúra

Közmű infrastruktúra terén a település jelenleg számos elmaradással rendelkezik, melyek felszámolására a Konceptió időtávjában jelentős lépések történnek. A közműhálózatok összecsatlakozása mellett a község összes lakóháza (az újonnan épülőkkal együtt) bekötésre kerül a szennyvízvezető-hálózatba. Szintén távlati cél a lakások gázhálózatra történő csatlakoztatása, mely közvetve a lakások fűtése korszerűsítése által a levegő minőségét javítja. A belterületi csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése, átépítése megtörténik, így a lakóépületek csapadékvíz általi fenyegetettsége megszűnik.

Szintén megtörténik a kijelölt gazdasági területek infrastruktúra-fejlesztése, ami a vállalkozások Moha községben való megtelepedésének alapja.

Az energia használatát a megújuló energiák felé forduló szemlélet a fenntarthatóságot szem előtt tartó szemlélet a község kedvező lakóterületi adottságait tovább erősíti.

Települési zöldfelületek

Moha község célja, hogy a lakosság számára rendelkezésére álljanak olyan zöldfelületek, melyek alkalmasak minden korosztály számára az időtöltésre, mozgásra, kikapcsolódásra, összejövételre. Ezek létrejövételen túl a település egészén fejlesztésre kerül a zöldfelületi rendszer, kijelölésre kerül egy szélesebb, zömében fás szárú növényzettel borított településszegély. A mezőgazdasági majort körülvevő erdősáv bővítésre kerül annak érdekében, hogy a települést olykor elérő szaghatás megszűnjön. A mezőgazdasági területeket átszövő mezővédő erdősávok rendszere képes védelmet nyújtani a manapság egyre szélsőségesebbé váló időjárással szemben a hőmérséklet enyhítése, illetve a szélesebbesség csökkentése által. Az így létrejövő, teljes települést behálózó zöldfelületi rendszer nemcsak ökológiai szempontból kedvező, de a település általános képét, környezeti állapotát is javítja.

Környezeti jövőkép

A fentiekben vázolt jövőbeli változások természetüknél fogva is visszahatnak a környezet állapotára, összességében kedvező irányba módosítva azt. A felszíni vízelvezetés rendezése, a szennyvízelvezető hálózatra való általános csatlakozás, az energiahatékonysági fejlesztések mind csökkentik a környezeti terhelést, melyet tovább mérsékel a hálózatosodó zöldfelületi rendszer. A javuló minőségű úthálózat összességében csökkenti a közlekedésből eredő zaj- és rezgésterhelést, a zöldfelületi hálózat pedig csökkenti a gazdasági tevékenységekből eredő terheléseket, egyben csökkenti a mezőgazdasági területeken a műtrágya-használatból adódó talajvíz-terhelést.

A jelenleg fejlesztésre váró gazdasági területeken Moha község nagy hangsúlyt fektet arra, hogy olyan vállalkozások, üzemek jelenjenek meg, melyek alkalmazott technológiája nem jár zaj-, rezgés-, illetve bűzterheléssel, tekintettel van a közeli lakóterületekre, illetve természetvédelmi szempontból értékes területekre.

Táji jövőkép

Moha község táji környezete az elmúlt évtizedekben keveset változott. A külterületet nagytáblás szántók uralják, a mezőgazdasági területek szinte közvetlenül érintkeznek a lakóterületekkel. A koncepció időtávjában a község tája megváltozik. A hálózattá váló zöldfelületi rendszer, a csökkenő táblaméret, a változatosodó terménypaletta és a megnövekedett erdőborítottság fokozatosan elkezdik visszaidézni a település arculatának egykori állapotát.

1.2. A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSI ELVEINEK RÖGZÍTÉSE

Moha község esetében a kitűzött településfejlesztési elvek az alábbiak:

- A helyi adottságok, lehetőségek tudatosabb kihasználása
- A beköltözni vágyók támogatása, helyzetbe hozása, ezáltal a népesség növekedésének elősegítése
- A település infrastruktúra hálózatának fejlesztése, korszerűsítése
- A község arculati fejlesztése bel- és külterületen
- Többszörös előnyt adó fejlesztések előnyben részesítése:
 - Zöldfelületi hálózat fejlesztése, mely kedvez az ökológiai rendszereknek, a közlekedésbiztonságnak, a levegő és a talaj állapotának, továbbá a lakosságnak a változatos időtöltési lehetőségek által.
 - Gazdasági területek infrastruktúra-fejlesztése, mely kedvez a vállalkozási kedvnek, az új munkahelyek létrehozásával a lakosságnak, valamint a település gazdasági helyzetének.
 - Energiahatékonysági és infrastrukturális fejlesztések, melyek csökkentik a fenntartási, üzemeltetési költségeket, megelőzik balesetek, káresemények kialakulását.
 - Vendéglátással, turizmussal kapcsolatos fejlesztések, melyek elviszik a község jó hírét, a lakosságot vállalkozási lehetőségekhez juttatják.

[illegible]

MOHA KÖZSÉG

A NAGYVÁROS KÖZELSÉGÉBEN FEKVŐ CSENDES,
FALUSIAS HANGULATOT ÁRASZTÓ KISTELEPÜLÉS
KÍVÁN LENNI.

HORIZONTÁLIS CÉLOK:

FENNTARTHATÓSÁG

ÉLHETŐSÉG

GAZDASÁGI HELYZET STABILITÁSÁNAK MEGŐRZÉSE

Mezőgazdasági
alapok erősítése

Termény-diverzifikáció

Helyi feldolgozási lánc beindítása

Logisztikai bázis
megteremtése

Vasút, főút helyzetének kiaknázása

Befektető felkutatása

Gazdasági-erősítés

A Mohai Ágnes pozíciójának erősítése

Helyi márkánév megteremtése

KEDVEZŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK TOVÁBBVITELE

Lakosság növekedésével
való számolás

Alapellátás mindenkori
lakosságszámnak való megfeleltetése
Fiatalok beköltözésének preferálása

Szociális ellátás
erősítése

Gyermekjólét biztosítása

Idősellátás fejlesztése

Helyi közösség
erősítése

Lakossági aktivitás erősítése
Találkozási pontok, közösségi terek létrehozása

RENDEZETT ÉPÍTETT KÖRNYEZETET EREDMÉNYEZŐ LÉPÉSEK MEGTÉTELE

Lakóterületek, átalakuló
területek fejlesztése

Fejlesztési területek infrastruktúra-fejlesztése
Közterület-rendezés

Kis léptékű turisztikai
fejlesztések

Csatlakozás a térségi kerékpárút-hálózatához

Helyi természetvédelmi adottságok kiaknázása

Klimatudatos elvek
érvényesítése

Megújuló energia alkalmazási
és előállítási körének bővítése
Önkormányzati intézmények példaadása

TÁJPOTENCIÁL MEGTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE

Tájhasználati arányok
optimalizálása

Mezőgazdasági- és erdőterületek összehangolása

Fejlesztési területek megtartása,
nagyfajú javaslatok megtétele

Táji adottságok
hosszú távú védelme

Talaj védelmének biztosítása

Felszíni és felszín alatti vizek védelme

Természet- és környezetvédelem
pozíciójának erősítése

Tájértékek feltárása,
védelme, népszerűsítése
Szemléletformálás, természetvédelmi
oktatás-nevelés meghonosítása

2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGFOGALMAZÁSA

A település alapvető célja

MOHA KÖZSÉG

**A NAGYVÁROS KÖZELSÉGÉBEN FEKVŐ CSENDES,
FALUSIAS HANGULATOT ÁRASZTÓ KISTELEPÜLÉS
KÍVÁN LENNI.**

MINDEZEKET:

- KISTELEPÜLÉSI LÉPTÉKÉBEN MEGMARADVA,
- A NAGYVÁROS KÖZELSÉGÉT KIAKNÁZVA,
- A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKAT OKOSAN HASZNOSÍTVA

KÍVÁNJA MEGVALÓSÍTANI.

A horizontális fejlesztési célok megfogalmazása

Moha község horizontális céljai az ÉLHETŐSÉG és a FENNTARTHATÓSÁG.

Az alapvető cél elérése a horizontális célok megvalósításához éppúgy kötődik, mint ahogy valamennyi stratégiai, tematikus és területi cél teljesítéséhez. A horizontális célok érvényesítése jelenti a megvalósíthatóság zálogát, a fejlesztések elindításának feltételét. A horizontális célok ismertetése a könnyebb értelmezhetőség miatt szükséges.

H1. Élhetőség

A kitűzött jövőkép elérése érdekében a településfejlesztés minden szintjén az élhetőségre szükséges törekedni. Úgy a települési, mint táji szinten, de megnyilvánul a közösségek és az egyén szintjén is, illetve a szolgáltatásokban is. Az élhető településen jó létezni, mert minőségi lakóterülettel bír, vendégszeretet jellemzi, minőségi szolgáltatásokat nyújt, esztétikus és a tájvédelem érdekeire tekintettel van.

H2. Fenntarthatóság

A fenntarthatósági elv önmagában horizontálisnak tekinthető. Részletes bemutatása ezért szükséges. Az erőforrások csoportosítása – a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiában lefektetett elveket követve – a következő:

- Társadalmi erőforrások.
- Emberi erőforrások.
- Természeti erőforrások.
- Művi erőforrások.
- Gazdasági erőforrások.

A társadalmi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- A múlt örökségének megőrzése, az emlékezőskultúra kialakítása és megtartása.
- Pozitív értékek és normák fókuszba helyezése.
- Bizalom a közösség és az önkormányzat között.
- Kohézió.
- Egyéni felelősségvállalás.

Az emberi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Népeségsszám megtartása.
- Egészség.
- Képességek, készségek megőrzése.
- Befogadás.
- Korosztályok együttélése.

A természeti erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Flóra.
- Fauna.
- Biodiverzitás.
- Természetközeli állapot.
- Klímatudatosság.

A művi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Fejlesztés – megőrzés egyensúlya.
- Művi örökség megbecsülése.
- Infrastruktúra-fejlesztés.
- Pozíció-kihasználás.
- Klímatudatos építészeti megoldások.

A gazdasági erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Vállalkozói réteg.
- Képzett munkaerő.
- Kapcsolatok.
- Hatékonyság.
- Innováció.

A település stratégiai fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Moha község alapvető céljának elérését; a jövőkép teljesülését az alábbi stratégiai célok teljesítésével kívánja elérni:

- Gazdasági helyzet stabilitásának megőrzése
- Kedvező társadalmi folyamatok továbbvitele
- Rendezett épített környezetet eredményező lépések megtétele
- Tájpotenciál megtartása, erősítése

2.2. RÉSZCÉLOK ÉS BEAVATKOZÁSOK TERÜLETI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

1. Gazdasági helyzet stabilitásának megőrzése

1.1. Mezőgazdasági alapok erősítése

1.1.1. Termény-diverzifikáció

Jelenleg a község területén elterülő mezőgazdasági területeken többségben vannak a hagyományos termények, ugyanakkor egyre nagyobb igény mutatkozik olyan növényekre, melyek felhasználási lehetősége elsősorban nem az alapélelmiszerekben, illetve terményekben mutatkozik meg, hanem az élelmiszeriparon túl, például építőanyagok terén nyilvánul meg.

1.1.2. Helyi feldolgozási lánc beindítása

A vasút mentén kijelölt gazdasági terület jelenleg kihasználatlan, a vasút közelsége révén azonban kiváló adottságokkal rendelkezik a helyben megtermelt alapanyagok feldolgozására, raktározására, tovább szállítására. Célja ezért a községnek a területet igénybe venni szándékozó vállalkozások támogatása, egy helyi feldolgozási lánc beindítása érdekében.

1.2. Logisztikai bázis megteremtése

1.2.1. Vasút, főút helyzetének kiaknázása

Moha község közlekedési kapcsolatai jók, melyek kihasználtsága jelen pillanatban fejleszthetőnek mondható. A vasút, illetve a 81 számú főút közelsége lehetőséget teremtenek a távolabbi területek elérésére, egyszersmind a településen megtermelt áruk, termények szállítására.

1.2.2. Befektető felkutatása

A község fejlesztési területeinek kihasználtságának alakulása a terület iránt érdeklődő beruházóktól is függ, ehhez azonban a lehetőség ismertetése szükséges. A befektetők felkutatása a mohai fejlesztési lehetőségek hirdetését, a figyelem felkeltését, lobbitevékenységet jelent.

1.3. Gazdaság-erősítés

1.3.1. Mohai Ágnes pozíciójának erősítése

A Község legismertebb vállalkozása a Mohai Ágnes Forrás ásványvíz gyártója. A termék ismertsége azonban nem országos. Fontosnak tartjuk a termék országos hírnevének megteremtését, mely egyben a község jó hírét is magával viszi.

1.3.2. Helyi márkanev megteremtése

A település jó hírét a Mohai Ágnes Forrás alapozza meg, az ismertséget azonban emelhetik további helyi termékek, melyek közös márkanev alatt kerülnének forgalomba. A helyi márká garantálja a fogyasztók számára a minőségi terméket, jó színben tünteti fel a községet, egyben munkához és bevételhez juttatja a helyi gazdálkodókat.

2. Kedvező társadalmi folyamatok továbbvitele

2.1. Lakosság növekedésével való számolás

2.1.1. Alapellátás mindenkori lakosságszámnak való megfeleltetése

A Községben – az eddigi évtizedek folyamatából kiindulva – várható a népesség növekedésének folytatódása. Idővel a jelenlegi alapellátáshoz kapcsolódó funkciók a megnövekedett lakosság igényeit

nem képesek kiszolgálni, ezért azok fejlesztése szükséges, melyekbe a kereskedelem mellett a közszolgáltatások is beletartoznak, kiemelendő a háziorvosi praxist, illetve fiókgyógyszertárat.

2.1.2. Fiatalok beköltözésének preferálása

A lakosság kedvező korösszetételét jelen tendenciák mellett csak a fiatalok beköltözése képes hosszú távon helyreállítani. Ennek érdekében szükséges a település épített környezetét, szolgáltatásait családbarát igényeknek megfelelően alakítani, egyben szükséges a figyelmet ráirányítása a meglévő kihasználatlan lakóterületekre, melyek az építkezni vágyók számára jó adottságokkal bírnak.

2.2. Szociális ellátás erősítése

2.2.1. Gyermejköltség biztosítása

A családbarát település arculatához hozzá tartozik a gyermekjóléti szolgáltatások biztosítottága is. Ez nemcsak a bölcsődei, óvodai nevelés jelenlétét jelenti, hanem az ezekhez való egyelő hozzáférés lehetőségét, a nehezebb helyzetben lévő családok segítségét, a települési zöldfelületek gyermekbarát, inger- és funkciógazdag kialakítását, illetve rendszeres és sokszínű lakossági események szervezését is.

2.2.2. Idősellátás fejlesztése

A település lakosságán belül, a jelenlegi adatok szerint, emelkedik az idősek aránya. Ezáltal a lakosságnak egyre nagyobb aránya szorul segítségre a mindennapokban, akár mindennapos, akár csak alkalmi segítségről van szó, az élet egyre több területén. Az idősellátás így a jövőben egyre komolyabb feladatokat ró a községre. Oktatási téren a település már társult más településekkel, az idősellátás hasonlóan olyan feladat, melyben a község más településekkel társulva többet tehet.

2.3. Helyi közösség erősítése

2.3.1. Lakossági aktivitás erősítése

Az alvótelepülési lét az ország minden területén magában hordozza azt a veszélyt, hogy a lakosság jelentős része nem kapcsolódik be a helyi közösségbe, nem ismerkedik meg a lakosság többi tagjával, így a település közössége idővel elsorvad. Moha község célja, hogy ez ne történjen meg, és az újonnan beköltözők ne legyenek „gyüttmentek”, hanem legyenek a közösség aktív, ismert és elismert tagjai. Ennek lehetséges eszközei közé tartoznak a helyi ismeretterjesztő, kulturális programok, előadások, különböző akciók, klubok.

2.3.2. Találkozási pontok, közösségi terek létrehozása

A közösség erősítésének nemcsak a módszere, hanem a helyszíne is fontos, az olyan zöldterület, mely akár a testmozgásra, akár egyéb időtöltésre, társalgásra alkalmas lenne. A község célja olyan zöldfelületek, közterek létrehozása, melyek alkalmasak a lakosság mozgási igényeinek kielégítésére korosztálytól függetlenül (játszótér, „sportpark”), emellett alkalmas kapcsolatlétesítésre, közösségi programok lebonyolítására is.

3. Rendezett épített környezetet eredményező lépések megtétele

3.1. Lakóterületek, átalakuló területek fejlesztése

3.1.1. Fejlesztési területek infrastruktúra-fejlesztése

A kijelölt gazdasági fejlesztési területeken a vállalkozások megtelepedése számára vonzó tényező a teljes körű infrastruktúra jelenléte. A község a koncepció időtávjában célul tűzi ki maga elé az infrastruktúra kiépítését, ezzel téve kívánatosabbá a fejlesztési területeket.

3.1.2. Közterület-rendezés

A település közlekedési és közmű-hálózata fejlesztésre kerül. A közterület-rendezés témakörében kiemelendő a burkolt úthálózat minőségi javítása, a Szedreskert és a belterületi lakóterület összekötésének, valamint a felszíni csapadékvíz-elvezetésének rendezése.

3.2. Kis léptékű turisztikai fejlesztések

3.2.1. Csatlakozás a térségi kerékpárút-hálózathoz

A rendszeres testmozgás és az egészséges életmód egyre fontosabb értéké válik az emberek szemében, sokak számára pedig kézenfekvő a mozgás és a közlekedés összekötése, részben hobbi-, részben hivatásforgalmi céllal. Ezért fontos cél a szomszédos települések elérése kerékpárúttal, egyben a lakosság figyelmének felkeltése a mozgáslehetőségre.

3.2.2. Helyi természetvédelmi adottságok kiaknázása

Moha község számos természetvédelmi értékkel rendelkezik, melyek ismertsége, látogatottsága – a megismertetésükre tett lépések nyomán – megnő. Ennek eszközei a többféle korosztályt célzó változatos, szervezett programok, táborok a védett láp és a Natura2000 területet érintően, együttműködésben akár a szomszédos településekkel, akár a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.

3.3. Klímatudatos elvek érvényesítése

3.3.1. Megújuló energia alkalmazási és előállítási körének bővítése

A jövő a megújuló energiaforrások használatában van, csak ezek kiaknázásával képzelhető el a fenntartható állapot. A Község célja ezért a megújuló energiaforrások használatának népszerűsítése, egyben lehetőség biztosítása nagyobb arányú energiatermelési szándék felmerülése esetén, például napelem-park telepítésére.

3.3.2. Önkormányzati intézmények példaadása

A jó példában a közösség vezetőinek kell elől járnia, ezért az önkormányzati intézmények esetében kiemelkedően fontos nemcsak a megújuló energiaforrások kiaknázása, de a minél alacsonyabb energiamérleg elérése is az intézmények külső szigetelése, modernizációja által.

4. Tájpotenciál megtartása, erősítése

4.1. Tájhasználati arányok optimalizálása

4.1.1. Mezőgazdasági- és erdőterületek összehangolása

Moha község erdősültsége jelenleg meghaladja az országos átlagot, az erdőterületek nagy része azonban ültetvényerdő, melynek művelési formája nem elsősorban az ökológiai szemléletet részesíti előnyben, hanem a gazdaságosságot, így természetvédelmi értéke nem kifejezetten nagy. A település mezőgazdasági területei többségükben nagytáblás művelésűek, mely nem kedvez a talaj védelmének. Fontos ezért ezen területek elhelyezkedésének, arányainak, művelési módjainak összehangolása, hogy a tájvédelem érdekei fokozottabban érvényesülhessenek, kialakulhasson egy kívánatos tájszerkezet.

4.1.2. Fejlesztési területek megtartása, nagytávú javaslatok megtétele

Moha község helyzetéből adódóan nemcsak hosszútávra (10-15 év), de nagytávra (20-25 év) is tervezhet, mivel az emberek városból való elvándorlása folyamatos jelenség, ugyanakkor a változások a településen nem történnek olyan iramban, amely a nagytávra való tervezést ellehetetlenítené. A településrendezési eszközöknek ezért tükröznie kell nemcsak a közép-, de a hosszú- és nagytávú elképzeléseket is.

4.2. Táji adottságok hosszú távú védelme

4.2.1. Talaj védelmének biztosítása

A fenntarthatóság, a hosszú távú földhasználat alapvető követelménye a talaj védelme, mely nemcsak a műtrágyák használatának visszaszorítását jelenti. A talaj minőségi és mennyiségi védelme magában foglalja a korlátozott vegyszerhasználat mellett a táblaméretek csökkentését, mezővédő erdősávok hálózatának létrehozását és fenntartását is.

4.2.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme

A felszín alatti vizek védelme a talaj védelmével szorosan összefügg. A felszín alatti vizek védelme nemcsak a község ivóvíz-ellátása miatt fontos, de közvetve a természetvédelmi értékek állapota miatt is. A minőségi védelem mellett a mennyiségi védelem is fontos, ezért fontos cél a vegyszerhasználat visszaszorítása, a csapadékvizek elvezetése és a teljes csatornázottság elérése mellett a túlzott talajvízhasználat megakadályozása is.

4.3. Természet- és környezetvédelem pozíciójának erősítése

4.3.1. Tájértékek feltárása, védelme, népszerűsítése

A közösség fejlesztésének, megtartásának egyik fontos támpontja a közös múlt és a közös értékek, melyek feltárása, védelme, megismertetése mindenki közös érdeke. Moha község célja ezért a területén található tájértékek számba vétele, kataszterbe foglalása, fenntartása és megismertetése a lakossággal.

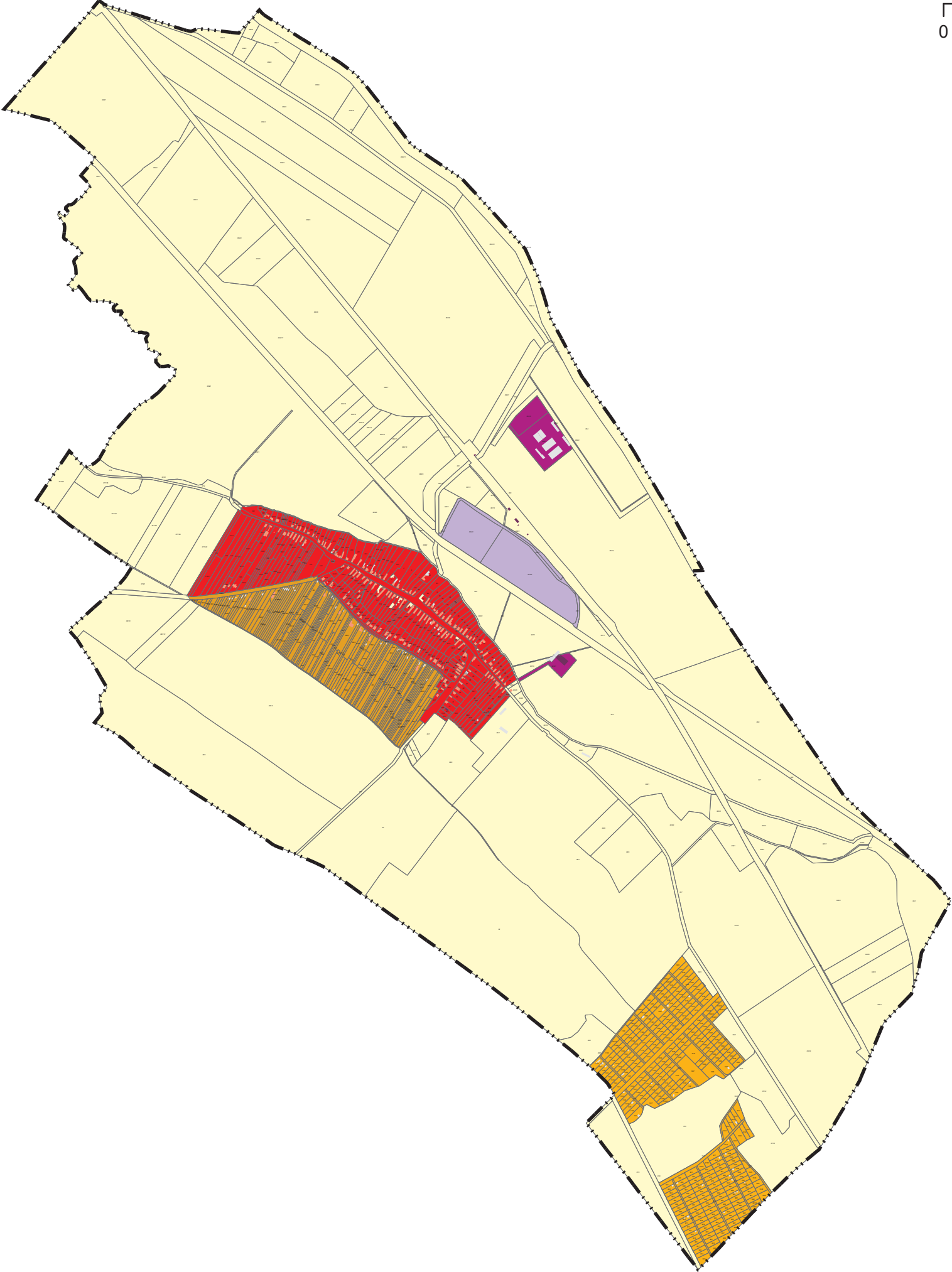
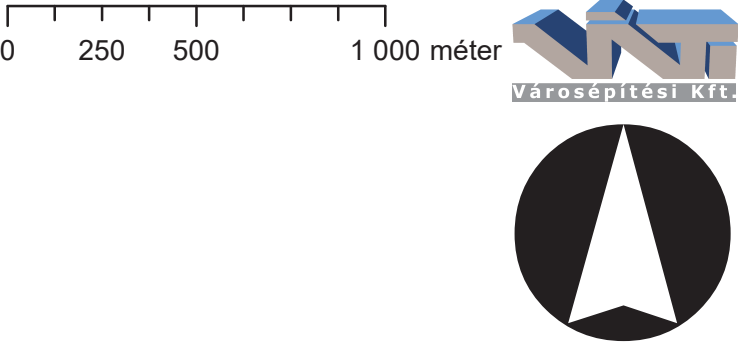
4.3.2. Szemléletformálás, természetvédelmi oktatás-nevelés meghonosítása

A fenntarthatóság hosszú távú biztosítása érdekében fontos cél a feltörekvő nemzedékek érzékenyítése, a szemléletformálás. Ennek segítségével szélesebb körök szeme rányitható a jó környezeti állapot megőrzésének fontosságára, a környezeti elemek és természeti értékek védelmére. A bölcsődei, óvodai nevelésben megjelenő ismeretterjesztés és környezeti nevelés, a gyermekek megismertetése a természet értékeivel és érdekességével fontos célja a településnek.

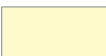
2.2.1. A jövőkép; a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A célok közötti kapcsolatokat a **Célfa-ábra** szemlélteti. A stratégiai célok alatt helyet kapó tematikus célok, illetve tematikus részcélok jelölik a kapcsolódási irányokat.

A horizontális cél minden elemre való hatását az alapvető cél, és valamennyi stratégiai cél horizontális céllal való kölcsönös kapcsolatának megjelenítése szemlélteti.

Jelmagyarázat

- Lakóterület
- Zártkert
- Átalakuló terület
- Gazdasági fejlesztési terület
- Gazdasági terület
- Külterület

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Sorszám	Célok, részcélok	Településrészek						Településrésztől független
		1. Lakóterület	2. Átalakuló terület	3. Gazdasági területek	4. Gazdasági fejlesztési terület	5. Zártkert	6. Kültérület	
1.	Gazdasági helyzet stabilitásának megőrzése							
1.1.	Mezőgazdasági alapok erősítése							
1.1.1.	Termény-diverzifikáció							
1.1.2.	Helyi feldolgozási lánc beindítása							
1.2.	Logisztikai bázis megteremtése							
1.2.1.	Vasút, főút helyzetének kiaknázása							
1.2.2.	Befektető felkutatása							
1.3.	Gazdaság-erősítés							
1.3.1.	A Mohai Ágnes pozíciójának erősítése							
1.3.2.	Helyi márkanév megteremtése							
2.	Kedvező társadalmi folyamatok továbbvitele							
2.1.	Lakosság növekedésével való számolás							
2.1.1.	Alapellátás mindenkor lakosságszámnak való megfeleltetése							
2.1.2.	Fiatalkorúak beköltözésének preferálása							
2.2.	Szociális ellátás erősítése							
2.2.1.	Gyermekjólét biztosítása							
2.2.2.	Időseknél ellátás fejlesztése							
2.3.	Helyi közösség erősítése							
2.3.1.	Lakossági aktivitás erősítése							
2.3.2.	Találkozási pontok, közösségi terek létrehozása							
3.	Rendezett épített környezetet eredményező lépések megtétele							
3.1.	Lakóterületek, átalakuló területek fejlesztése							
3.1.1.	Fejlesztési területek infrastruktúra-fejlesztése							
3.1.2.	Köztér-terület-rendezés							
3.2.	Kis léptékű turisztikai fejlesztések							
3.2.1.	Csatlakozás a térségi kerékpárút-hálózathoz							
3.2.2.	Helyi természetvédelmi adottságok kiaknázása							
3.3.	Klímatudatos elvek érvényesítése							
3.3.1.	Megújuló energia alkalmazási és előállítási körének bővítése							
3.3.2.	Önkormányzati intézmények példaadása							
4.	Tájpotenciál megtartása, erősítése							
4.1.	Tájhasználati arányok optimalizálása							
4.1.1.	Mezőgazdasági- és erdőterületek összehangolása							
4.1.2.	Fejlesztési területek megtartása, nagytávú javaslatok megtétele							
4.2.	Táji adottságok hosszú távú védelme							
4.2.1.	Talaj védelmének biztosítása							
4.2.2.	Felszíni és felszín alatti vizek védelme							
4.3.	Természet- és környezetvédelem pozíciójának erősítése							

Sorszám	Célok, részcélok	Településrészek						Településrésztől független
		1. Lakóterület	2. Átalakuló terület	3. Gazdasági területek	4. Gazdasági fejlesztési terület	5. Zártkert	6. Kültérület	
4.3.1.	Tájértékek feltárása, védelme, népszerűsítése							
4.3.2.	Szemléletformálás, természetvédelmi oktatás-nevelés meghonosítása							

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

Adatok meghatározása az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges. Az Étv. 2.§ 29. pontja az alábbi fogalom meghatározásokat adja:

„Integrált településfejlesztési stratégia: a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.” [Étv. 2.§ 12.]

„Településszerkezeti terv: a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv.” [Étv. 2.§ 29.]

Társadalmi adatok

- Népszétsprognózi – a lakóterületi kínálat mennyiségének biztosításához
- Korosztályos adatok – az intézményi szükséglet megállapításához

Gazdasági adatok

- Gazdasági ágazatok megoszlása – iparterületek / mezőgazdasági területek arányának eldöntéséhez
- Településüzemeltetés adatai – ingatlanvagyon hasznosításához
- Turizmus adatai – szálláshely és vendéglátás helyigényének biztosításához

Környezeti adatok

- Védett természeti területek elhelyezkedése, átlag feletti minőségi osztályú területek – fejlesztési korlátozások ismeretéhez
- Tájhasználat, tájhasználati konfliktusok – területfelhasználás tervezéséhez
- Zöldfelületi rendszer – közterületi zöldterületek felülvizsgálatához
- Területhasználat – területfelhasználás felülvizsgálatához
- Telekstruktúra – övezeti rendszer kijelöléséhez
- Önkormányzati vagyonkataszter – közterületi rendszer áttekintéséhez
- Művi értékek – védettségek és védőterületeik feltűntetéséhez, figyelembe vételéhez
- Közlekedési infrastruktúra, forgalmi adatok – közlekedési hálózat áttekintéséhez, közlekedési módok igénybevételeének biztosításához
- Közmű infrastruktúra – közmű hálózat áttekintéséhez, közmű-ellátottság biztosításához, területigényes létesítmények kijelöléséhez, nyomvonalas infrastruktúra elemek közterületi elhelyezéséhez
- Környezetvédelmi terhelési adatok – elhelyezhető funkciók meghatározásához

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet – településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről – szerint a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök megalapozó vizsgálata az Eljr. 1. melléklete szerinti követelményekkel kell, hogy készüljön. E megalapozó vizsgálat jelen Koncepció készítése során elkészült. A település-

rendezési eszközök, illetve az integrált településfejlesztési stratégia készítése során az adatok aktualizálására, illetve szükség szerinti kiegészítésére kell sort keríteni.

3/A. § (1) Az 1. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat (a továbbiakban: megalapozó vizsgálat) – a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott keretek között – felhasználható a stratégia és a településrendezési eszköz készítése, valamint a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz módosítása során is.

(2) A megalapozó vizsgálat tartalmát a tervezési terület, a tervezési feladat és a tervezési cél figyelembevételével aktualizálni kell olyan módon, hogy a szükséges tartalmat és annak részletezettségét az önkormányzati főépítész írásban határozza meg.

(3) A stratégia és a településrendezési eszköz készítése, valamint a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz módosítása során felhasználni csak az aktualizálást megelőzően legfeljebb hét éven belül készült megalapozó vizsgálatot lehet, ideértve az ezen időtávon belül a településrendezési eszközhöz nem e rendelet szerinti tartalommal elkészített megalapozásnak minősülő vizsgálatot is. A felhasználható tartalmi elemeket az önkormányzati főépítész írásban határozza meg.

(4) Közös megalapozó vizsgálat készíthető, ha a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszközök vagy ezek módosítása együtt vagy közvetlenül egymást követően kerülnek kidolgozásra.

5. § (2) A koncepciót és a módosítását a megalapozó vizsgálat alapján kell elkészíteni, részletes tartalmi követelményeit a 2. melléklet tartalmazza. A koncepció módosítása esetén a korábbi megalapozó vizsgálat felhasználására a 3/A. § szerint van lehetőség.

6. § (2) A stratégiát és a módosítását a megalapozó vizsgálat alapján kell elkészíteni, részletes tartalmi követelményeit a 2. melléklet tartalmazza. A stratégia elkészítése és módosítása esetén a korábbi megalapozó vizsgálat felhasználására a 3/A. § szerint van lehetőség.

9.§ (4) A településszerkezeti tervhez el kell készíteni a megalapozó vizsgálatot és az alátámasztó javaslatot a (6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével. Településszerkezeti terv készítése esetén a korábbi megalapozó vizsgálat felhasználására a 3/A. § szerint van lehetőség. [314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet – 3/A. § (1), (2), (3), (4); 5.§ (2); 6.§ (2); 9.§ (4)]

3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMOK ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOKRA

Moha község közigazgatási területére vonatkozó Településszerkezeti Tervének és Helyi Építési Szabályzatának felülvizsgálata a Konceptió megfogalmazásával párhuzamosan zajlik. A terv követi a Konceptióban rögzített alapelveket, egymásra épülésük tehát biztosított.

A hatályos Településrendezési Eszközök a tervben rögzítettekhez képest az alábbi elemek tekintetében felülvizsgálatra kerülnek:

- Közlekedés-hálózat
- Területfelhasználás rendje
- Zöldfelületi hálózat
- Övezeti rendszer
- Fejlesztési területek
- Helyi Építési Szabályzat

3.2.1. Műszaki infrastruktúra térbeli rendjének módosítási javaslata

Közlekedési infrastruktúra

- Kerékpárutak kialakítása a szomszédos települések felé
- Gyalogút-hálózat kijelölése külterületen

Közmű infrastruktúra

- A nyomvonalas közmű-infrastruktúra elemek elhelyezésére közterület biztosítása
- A létesítmények számára területfelhasználás és övezet rögzítése

Javasolt településszerkezeti változások

- Településszegély kialakítása
- Lakóterületek felülvizsgálata
- Zöldfelületi rendszer felülvizsgálata, fejlesztése
- Adatszolgáltatások feltüntetése
- Biológiai aktivitásérték szinten tartásához szükséges módosítások

3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉG ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Moha község gazdag történelmi múlttal rendelkezik, ennek megfelelően számos örökségi elemmel rendelkezik, melyek között többségben vannak a régészeti lelőhelyek, ám megtalálható ezek mellett műemlék, műemléki környezet, illetve védett egyedi értékek. (Az értékek részletes felsorolása az Örökségvédelmi Hatástanulmányban található.) A gazdag történelmi múlt (például számos egykori közlekedési útvonal az államalapítás idején) több szomszédos községgel jelent közös pontot együttműködés területén. A település karakterességének megőrzését több történelmi érték, hagyomány segíti, melyek egyediséget kölcsönöznek a településnek, így ezek fenntartása, kidomborítása kiemelt feladat. Az örökségi értékek közt fontos szerepet kapnak a népi építmények, melyek fenntartása a falusias jelleg megőrzésének kulcsa. Ezek speciális felújítási igényekkel lépnek fel, melynek tervezésében, kivitelezésében csak az ebben jártas szakemberek kaphatnak helyet.

Az építészeti értékek felújítása a település régi, de értéket képviselő lakóépületeinél is fontos. A szakszerűen, igényesen felújított épületek felértékelik a környéket, példájuk tovább terjed a szomszédos épületállományra is, így a lakóterület minőségi színvonala is emelkedik.

A lakóterületek értékei mellett fontos szerep kell, hogy háruljon a lakóterületeken kívüli értékek védelmére és bemutatására, melyek a település vonzástényezőjévé válhatnak. A bemutatás megtervezése során érdemes kerülni a ma már szokványosnak, éppen ezért unalmasnak mondható bemutatási módokat, érdemes ehelyett interaktivitásra törekedni, kézzel foghatóvá, elképzelhetővé tenni, hogyan is éltek a város területén élő korábbi népcsoportok, hogyan használták a tájat és milyenek voltak a körülményeik.

A felújítások tervezésénél a klímatudatosság elveit kell alkalmazni. Mind az energiahatékonyság, mind a megújuló energiaforrások felhasználása, mind a szélsőséges időjárási viszonyokat ellensúlyozó kialakítás – részben a viharok elleni védelem, részben a nyári napvédelem, részben a hirtelen lezúduló csapadék helyben tartása – szerepet kaphat az épületek tervezésénél, kivitelezésénél.

A felújítások megvalósítását követően az állagromlások elkerülése válik elsőrendű feladattá. A környezetszennyezés mérséklése – részben az alkalmazott tüzelőanyag megválasztásával, részben a környezetkímélő technológiák alkalmazásával – az épületek jó karban maradásának egyik záloga.

A tervezett jövőkép egyik pillére a közterületek fejlesztése, mely arculaterősítéssel, közösségi terek létrehozásával valósítható meg. Ugyanakkor a magántulajdonosok lakóterületeiről sem szabad megfeledkezni: érdemes áldozni az épületek nívós kialakítására, energiahatékonyságára, mert a környezetével harmonizáló, az erőforrásokat mértékletesen használó élet a fenntarthatóság egyik alapköve.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

Moha községben a Konceptióval együtt nem készül Integrált Településfejlesztési Stratégia, ezért az alábbiakban felsorolásra kerülnek azok az eszközök, melyek a Konceptióban felvázolt célok megvalósulásának nyomon követésében segítséget jelentenek.

4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSULÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

Eszközrendszer:

- A településrendezési eszközök felülvizsgálata, módosítása
- Településképi Arculati Kézikönyv és Településképi rendelet
- Településrendezési szerződés
- Településmarketing tevékenység
- Helyi adópolitika
- Az Önkormányzat gazdasági tevékenysége
- Pályázati lehetőségek feltérképezése, igénybe vétele
- Közmunka program
- Környező településekkel való rendszeres és szoros együttműködés

Intézményrendszer

- Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei
- Megbízott, vagy Önálló Projekt Szervezet
- Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet
- Településközi együttműködésben létrehozott szervezet(ek)

4.2. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A Konceptió stratégiai céljainak teljesülését a részcélokon keresztül, az azokat nevesítő integrált fejlesztések révén ismerhetjük meg. Ellenőrzésükre tehát a részcélok teljesültségét kell megvizsgálni.

A Konceptió felülvizsgálatának rendjénél az Eljr. 3.§ (1) bekezdése az irányadó:

„Konceptiót, stratégiát és településrendezési eszközöket kell készíteni, ha

a) jogszabály előírja, vagy

b) a települési önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében bekövetkezett változások, vagy új település-fejlesztési szándék miatt indokoltnak tartja.”

Az Önkormányzat fenti jogszabályi helyet kívánja követni a Konceptió későbbi felülvizsgálata esetén.